

Την 31/1/2001 η FED μείωσε το βασικό της επιτόκιο κατά 0,50% (από 6% σε 5,50%) και το προεξοφλητικό σε 5% προκειμένου να βοηθήσει την οικονομία των ΗΠΑ να αποφύγει την ύφεση. Όλο και περισσότεροι αναλυτές προβλέπουν ανάκαμψη στις ΗΠΑ το δεύτερο εξάμηνο του 2001 ενώ στην κατεύθυνση αυτή αναμένεται να συμβάλει και η σταδιακή μέσα στα προσεχή 10 χρόνια περικοπή φόρων 1,6 τρισεκ. δολαρίων που έχει εξαγγείλει ο νέος Πρόεδρος των ΗΠΑ Τζωρτζ Μπους. Έτσι μέσα σε θετικά και αρνητικά στοιχεία που ανακοινώνονται τους μήνες Φεβρουάριο και Μάρτιο για τις οικονομίες των ΗΠΑ και της ζώνης του ευρώ η ισοτιμία κυμαίνεται μεταξύ 0,904 και 0,942 με μεγαλύτερη αυτή της 1/2 (0,942) και μικρότερη της 22/2 (0,9042). Την 16/3/2001 το ευρώ πέφτει και πάλι κάτω από το 0,90 πράγμα που είχε να συμβεί από τις 20/12/2000. Εκτός από την κερδοσκοπία στις αγορές συναλλάγματος, ορισμένοι αναλυτές το αποδίδουν στην άρνηση της ΕΚΤ να μειώσει τα επιτόκια και να εξασφαλίσει με τον τρόπο αυτό ρυθμούς ανάπτυξης για την ευρωζώνη πολύ πιο πάνω από το 3%.

Άλλοι προσθέτουν ότι η υποχώρηση του ευρώ οφείλεται αρχικά σε τεχνικούς λόγους λόγω της υποχώρησης της ισοτιμίας ευρώ / γιεν και στη συνέχεια επειδή διαμορφώθηκε θετικό κλίμα για το δολάριο που οφείλεται κύρια στη σημαντική μετακίνηση κεφαλαίων για τοποθέτηση στα ομόλογα του αμερικανικού δημοσίου ως ασφαλής επιλογή. Την 20/3/2001 η FED μείωσε κατά 0,50% τα επιτόκια της τα οποία διαμορφώθηκαν το μεν δανειστικό διατραπεζικό επιτόκιο μιας ημέρας από 5,50% σε 5% και το προεξοφλητικό επιτόκιο από 5% σε 4,50%.

Μετά την κίνηση αυτή δεν υπήρξε άμεσα άνοδος του δολαρίου διότι η αγορά ανέμενε μεγαλύτερη πτώση κατά 0,75% ενώ αντίθετα έπεσαν οι χρηματιστηριακοί δείκτες Ντάουν Τζόουνς (-2,34%) και ο Ναζντάκ 100 (-6,70%). Όμως στις 2/4 το ευρώ έπεσε στο 0,8746 παρά το γεγονός ότι η μέση σταθμική απόδοση χρεογράφων και καταθέσεων σε δολάρια ΗΠΑ και ευρώ είχε σμικρυνθεί στο 0,81%.

Εκτιμάται ότι μέχρι το Σεπτέμβριο του 2001 η κατάσταση θα παραμείνει ασαφής με συνεχείς αλλαγές των ισοτιμιών που δεν θα ανταποκρίνονται πάντα στα θεμελιώδη οικονομικά δεδομένα. Τελικά όμως η απάντηση στο ερώτημα για μόνιμη υποχώρηση ή ανάκαμψη της οικονομίας των ΗΠΑ θα επηρεάσει σημαντικά την ισοτιμία ευρώ - δολαρίου.

Τους μήνες Απρίλιο, Μάιο και Ιούνιο του 2001 συνεχίστηκε η πτώση του ευρώ και η ισοτιμία του με το δολάριο κυμάνθηκε αντίστοιχα σε μέσες τιμές σε 0,892, 0,874 και 0,853. Στο διάστημα αυτό η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (FEDERAL RESERVE SYSTEM) μείωσε τρεις φορές τα επιτόκια της: την 20/3/2001 το Fed Fund Rate μειώθηκε από 5,5% σε 5% και το συμβολικό προεξοφλητικό επιτόκιο από 5% σε 4,5%. Την 18/4/2001 το Fed Fund Rate μειώθηκε σε 4,5% και την 15/5/2001 μειώθηκε αντίστοιχα σε 4% και 3,5%. Οι μειώσεις αποφασίζονται από την Ομοσπονδιακή Επιτροπή Ανοικτής Αγοράς (FOMC) που αποτελείται από επτά μέλη του Συμβουλίου των Διοικητών της FED, τον Πρόεδρο της Ομοσπονδιακής Τράπεζας της Νέας Υόρκης και τέσσερα άλλα μέλη με θητεία ενός έτους που επιλέγονται εκ περιτροπής από τις ένδεκα υπόλοιπες κεντρικές τράπεζες των ομοσπονδιακών πολιτειών. Αντίθετα, η ΕΚΤ μείωσε μόνο μια φορά τα επιτόκια της την 10/5/2001 κατά 0,25%. Η ΕΚΤ κατηγορήθηκε από τους αναλυτές της αγοράς ότι αντέδρασε και πάλι καθυστερημένα, σε αντίθεση με τη FED που βρίσκεται πάντα μπροστά από τα γεγονότα στην προσπάθειά της να βοηθήσει την οικονομία να αποφύγει την οικονομική επιβράδυνση και στη χειρότερη περίπτωση την ύφεση. Πάντως, πέραν της ρητορικής για τη σταθερότητα των τιμών, ο Διοικητής της Τράπεζας της Γαλλίας Τρισέ δήλωσε ότι με τη μείωση των επιτοκίων συμβάλαμε στην αύξηση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών προς το Ευρωσύστημα και την αύξηση της ζήτησης που αποτελεί τον κινητήριο μοχλό της ανάπτυξης. Η κίνηση αυτή της ΕΚΤ δεν βοήθησε την ισοτιμία του ευρώ να ανακάμψει αλλά τον επόμενο μήνα υποχώρησε και πάλι.

Ελαφρά ανάκαμψη της ισοτιμίας του ευρώ προς το δολάριο παρατηρήθηκε τον Ιούλιο (0,861) και σημαντική άνοδος τον Αύγουστο (0,90) σε μέσες μηνιαίες τιμές. Το δίμηνο αυτό η ΕΚΤ άφησε ανέπαφα τα επιτόκια της ενώ η FED τα μείωσε την 21/8/2001 σε 3,5% και 3% (Fed Fund Rate and discount rate). Την περίοδο αυτή ο πληθωρισμός στην Ευρώπη ήταν 3% και στις ΗΠΑ 3,2% ενώ το ΑΕΠ αυξάνετο αντίστοιχα με 2,5% και 1,3%. Το γεγονός ότι στις ΗΠΑ είχαν φανεί έντονα τα χαρακτηριστικά της οικονομικής επιβράδυνσης βοήθησε την ισοτιμία του ευρώ έναντι του δολαρίου να κερδίσει σημαντικό έδαφος. Την 30/8/2001 η ΕΚΤ μείωσε τα επιτόκια της κατά 0,25% επικαλούμενη, μεταξύ άλλων, την υποχώρηση στους ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης. Πάντως, στην πτώση του δολαρίου συνέβαλε η δημοσίευση την 8/8/2001 του Beige Book των ΗΠΑ που γίνεται οκτώ φορές το χρόνο, συνήθως δύο εβδομάδες πριν από τη σύγκλιση της FOMC, και περιλαμβάνει πληροφορίες κατά πολιτεία και τομέα της οικονομίας ενώ παραθέτει προβλέψεις για την εξέλιξη των κύριων δεικτών της οικονομίας. Η δημοσίευση της 8/8/2001 επεσήμανε την υποχώρηση της μεταποιητικής δραστηριότητας, τα χαμηλότερα επίπεδα ζήτησης τόσο στο εσωτερικό των ΗΠΑ όσο και διεθνώς και την πτώση των πωλήσεων στις ΗΠΑ που ήταν ταχύτερη, από την πτώση των αποθεμάτων. Το μεσημέρι της 22/8/2001 καταγράφηκε η υψηλότερη ισοτιμία ευρώ-δολαρίου (0,9239) την περίοδο αυτή.